

Turizm Akademik Dergisi

Tourism Academic Journal

www.turizmakademik.com

Yerel Halkın Sürdürülebilir Turizme Yönelik Algılarının Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri Kapsamında Değerlendirilmesi: Köyceğiz Örneği*

Nur ÇELİK İLAL^a, Emine YILMAZ^{b**}

^a Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölümü, Muğla, E-mail: nurcelik@mu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-1170-4308

^b Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Turizm İşletmeciliği Bölümü, Muğla, E-mail: emineyola@mu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-7310-5300

Öz

Son zamanların en önemli kaygılarından biri haline gelmiş sürdürülebilirlik olgusu, üzerinde sıkça araştırmalar yapılan bir konudur. Ancak turizmin önemli paydaşlarından biri olan yerel halk, bu alandaki çalışmalarda daha geri planda kalmıştır. Bir yörede yürütülen turizm faaliyetinin sürdürülebilirliğine ilişkin, yöre halkının düşünceleri, Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin gerçekleştirilmesinde büyük önem arz edecektir. Dolayısıyla bu çalışma, Köyceğiz'de yerel halkın sürdürülebilir turizme yönelik farkındalığını değerlendirmek ve elde edilen bulguları Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SDGs) doğrultusunda tartışmak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışma kapsamında, Köyceğiz'de yaşayan 382 kişiden anket tekniği ile veri toplanmış ve SPSS paket program vasıtasıyla analizleri gerçekleştirilmiştir. Çalışmada yerel halkın sürdürülebilir turizme yönelik farkındalıklarının, sürdürülebilirliğin çevresel boyutu üzerinde odaklandığı görülmektedir. En önem verilen husus, Köyceğiz'de çevre ve doğal yaşamın korunması iken; en kaygı duyulan konu, yönetimlerin Köyceğiz'de çevrenin korunması hususundaki girişimlerinin yeterli olmaması olarak ortaya çıkmıştır. Söz konusu algılar, Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri doğrultusunda tartışılarak, uygulama ve ileriki çalışmalar için önerilerde bulunulmuştur. Yavaş şehir unvanına sahip bir destinasyonda yerel halkın sürdürülebilir turizme yönelik algılarının ortaya konulması, bu çalışmanın literatüre olan katkısıdır.

Anahtar Kelimeler: Farkındalık, sürdürülebilir kalkınma hedefleri, sürdürülebilir turizm, yerel halk, Köyceğiz.

Evaluation of Local Community Perceptions on Sustainable Tourism within the Framework of Sustainable Development Goals: The Case of Köyceğiz

Abstract

Sustainability has become one of the most significant concerns in recent times and is a subject that is extensively researched. However, one of the crucial stakeholders in tourism, the local community, has often been side lined in these studies. The opinions of the local community about the sustainability of tourism activities conducted in a region will hold significant importance in achieving Sustainable Development Goals (SDGs). Therefore, this study was conducted to assess the awareness of the local community in Köyceğiz regarding sustainable tourism and to discuss the findings in the context of Sustainable Development Goals. For this study, data was collected through survey techniques from 382 individuals residing in Köyceğiz. The results indicate that the local community's awareness of sustainable tourism predominantly focuses on its environmental dimension. The most emphasized aspect is the preservation of the environment and natural life in Köyceğiz, while the most concerning issue is the perceived inadequacy of initiatives by local authorities to safeguard the environment in Köyceğiz. These perceptions are discussed in alignment with the Sustainable Development Goals, and recommendations are provided for implementation and future studies. Revealing the perceptions of local people towards sustainable tourism in a destination with the title of slow city is the contribution of this study to the literature.

Keywords: Awareness, Sustainable Development Goals, sustainable tourism, local people, Köyceğiz.

JEL CODES: Q01, Q56

Makalenin Geçmişi:

Gönderim Tarihi : 28.08.2023

Düzeltilme : 19.09.2023

Kabul : 09.10.2023

Makale Türü : Araştırma Makalesi

Çelik İlal, N., Yılmaz, E. (2023). Yerel Halkın Sürdürülebilir Turizme Yönelik Algılarının Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri Kapsamında Değerlendirilmesi: Köyceğiz Örneği, Turizm Akademik Dergisi, 10 (2), 163-177.

* Bu çalışma için Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi 5/03/2022 tarih ve 220029 protokol ve 37 sayılı karar numaralı "Etik Kurul Onayı" alınmıştır.

** Sorumlu yazar e-posta: emineyola@mu.edu.tr

GİRİŞ

Bir bölgede sürdürülebilir turizmin gelişimi için ekonomik süreklilik, sosyal eşitlik, çevresel etki, kültürel zenginlik, fiziksel bütünlük gibi birçok unsurun birbirini desteklemesi gerekmektedir (İlal Çelik, 2021). Bu unsurların yanı sıra yerel halkın sürdürülebilir turizmin gelişimine yönelik desteği ve bu alandaki farkındalığı bölgedeki sürdürülebilir turizm gelişimi açısından son derece önemlidir. Çünkü yerel halk, bir bölgede etkili sürdürülebilir turizm politikalarının oluşturulması sonucu, sürdürülebilir turizmin olumlu etkilerinden etkilenen olacak olan en önemli taraflardan biridir (Çiçek & Sarı, 2018, Presenza, Del Chiappa, & Sheehan, 2013).

Sürdürülebilir turizm tüm paydaşları kapsayan bir süreci ifade etmektedir. Bir destinasyonda sürdürülebilir turizmin gelişiminden söz edebilmek için turistler kadar o bölgede yaşayan yerel halkın da konunun farkında olması ve sürdürülebilir turizm gelişimini benimsemesi gerekmektedir. Sürdürülebilir turizm faaliyetlerinin ve bu alanda yapılan çalışmaların etkili olabilmesi için, turizm destinasyonlarında yaşayan yerel halkın bu konudaki farkındalıkları ve gösterdikleri çabalar son derece önemlidir (Boley, McGehee & Hammet, 2017). Sürdürülebilir turizm, turizmin çevresel ve sosyal olumsuz etkilerinin minimum düzeye indirilmesini ve ekonomik kazançlarının özellikle yerel halk için maksimum düzeye çıkarılmasını amaçlar (Patterson, 2016: 5). Yerel halk, turizmden yeterli ekonomik kazancı sağladığında, yaşadığı bölgenin tahrip edilmediğini, gelenek göreneklerine, kültürel değerlerine sahip çıktığını gördüklerinde ve kendilerinin de bu süreçte söz sahibi olduklarını hissettiklerinde turizmi bir tehlike olarak görmekten vazgeçeceklerdir (Yılmaz, 2021).

Bu çalışmada, 2019 yılı içerisinde Türkiye'nin 16. yavaş şehir unvanına sahip olan Köyceğiz'de yerel halkın sürdürülebilir turizme yönelik farkındalığını belirlemek amaçlanmıştır. Literatürde yer alan çalışmalar, genellikle yerel halkın turizmin etkisine yönelik farkındalıklarını ve tutumlarını ölçmek ve değerlendirmek (Akis, Peristianis & Warner 1996; Çavuş & Tanrısevdi, 2003; Mbaiwa & Stronza, 2011; Brida, Osti & Faccioli, 2011; Látková & Vogt, 2012; Çalışkan & Özer, 2014, Almeida, Balbuena & Cortes, 2015; Toprak, 2015; Almeida-García, Pelaez-Fernandez, Balbuena-Vazquez & Cortés-Macias, 2016; Öztürk, 2022; Gök & İnce, 2023) amacıyla gerçekleştirilmiştir. Yerel halk turizm ilişkisi literatürde geniş bir yer almıştır. Literatürde sürdürülebilir turizme yönelik çalışmalar ise (Cottrell, Van der Duim, Ankersmid, & Kelder, 2004; Çuhadar & Kervankıran, 2015; Nafi & Ahmed, 2017; Mohaidin, Wei, & Murshid, 2017; Doğan & Yağmur, 2017; Bahar & Çelik İlal, 2019; Krause, 2020; Frías-Jamilena, Fernández-Ru-

ano & Polo-Peña, 2022) daha çok ziyaretçilerin sürdürülebilir turizme yönelik farkındalığını ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Literatürde yerel halkın yavaş şehirlere yönelik farkındalığını ve algısını ortaya koyan çalışmalar da yer almaktadır (Andarabi, 2012; Andarabi, Altunöz & Hassan, 2014; Çakıcı, Yenipınar & Benli, 2014; Acar, 2017; Başarangel & Ulaş, 2017; Numanoğlu & Güçer, 2018; Akman, Akman & Karakuş, 2018; Uslu & Avcı, 2020; Garda, 2022). Yavaş şehir unvanına sahip bir destinasyonda yerel halkın sürdürülebilir turizme yönelik algılarının ortaya konulması bu çalışmayı diğer çalışmalardan ayırmaktadır.

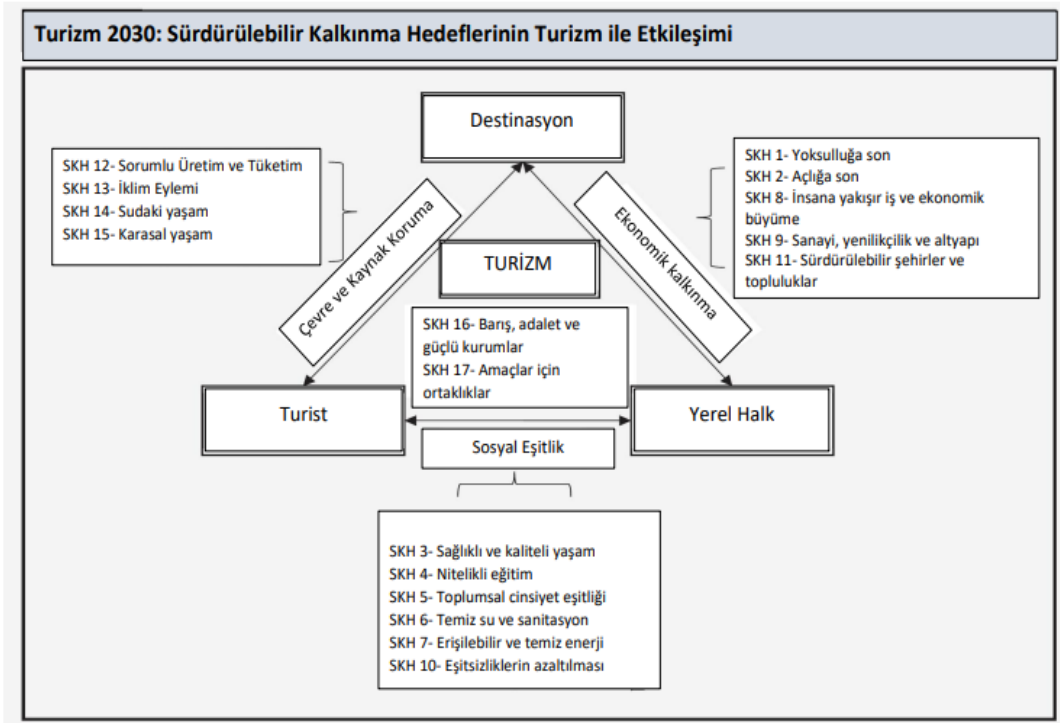
Yavaş şehir kavramı, yavaş yaşam felsefesinden yola çıkarak doğal çevrenin korunması, kültürel yozlaşmanın önüne geçilmesi, yaşam kalitesini yükseltmek, doğal ve kültürel değerleri korumak, gelecek nesillere daha yaşanılabilir bir ortam yaratmak amacıyla ortaya çıkmıştır (Uslu & Avcı, 2020:118). Sürdürülebilir turizm kavramı da yavaş şehir hareketi ile benzer amaçları taşımaktadır. Sürdürülebilir turizm ve yerel halkın birlikte ele alındığı çalışmalara literatürde yer verilmiştir. Yapılan çalışmaların, sürdürülebilir turizmi destekler özelliklere sahip yavaş şehirlerden ziyade, daha çok ön plana çıkan, bilinirliği yüksek destinasyonlarda veya yavaş şehir unvanına sahip olmayan destinasyonlarda gerçekleştirilmesi (Choi & Sırakaya, 2005; Duran, 2013; Biçici, 2013; Dağlı, 2018; Güneş, Alagöz & Uslu, 2020; Koçoğlu, Saraç & Batman, 2020) bu çalışmayı benzer çalışmalardan farklılaştırmaktadır. Bu çalışmada, "yerel halkın sürdürülebilir turizme yönelik farkındalıkları var mıdır?", "yerel halkın sürdürülebilir turizme yönelik farkındalıkları, sürdürülebilir kalkınma hedeflerinden hangileri üzerinde etkilidir?" sorularının yanıtları araştırılmaya çalışılmıştır. Bu açıdan çalışmanın literatüre ve bu alanda çalışacak akademisyenlere, politika yapıcılara ve planlayıcılara yönelik faydalı olacağı düşünülmektedir.

İLGİLİ LİTERATÜR

Sürdürülebilir Turizm ve Yerel Halk Algısı

Literatür incelendiğinde yerel halkın turizme yönelik algı, tutum ve farkındalıklarını açıklamaya çalışan farklı kuramlar bulunmaktadır. Sosyal Değişim Kuramı (Çalışkan & Özer, 2022; Nunkoo, Smith & Ramkissoon; Teye, Sırakaya & Sönmez, 2002), Paydaş Kuramı (Garcia, Gomez & Molina, 2012), Turizm Yaşam Eğrisi Modeli (Butler, 1980), Topluluğa Bağlılık Modeli (McCool & Martin, 1994), Doxey'in Rahatsızlık İndeksi Modeli (Çavuş & Tanrısevdi, 2013; Filiz & Yılmaz, 2017) bu kuramlardan öne çıkanlar arasında yer almaktadır. Sosyal Değişim Kuramında yerel halk, turizmden fayda sağladığı oranda turizme destek verirken, turizmin negatif çevresel, kültürel ve sosyal etkilerini hissettikçe destek vermemektedir (Çiçek & Sarı, 2018).

Şekil 1. Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ve Turizm ile Etkileşimleri

Kaynak: Buhalis ve ark. (2023): 294

Sürdürülebilir turizm ekonomik, sosyal, çevresel ve kültürel boyutları ile ele alınan, gelecek nesillere daha yaşanabilir bir destinasyon bırakma amacı güden ve yerli odağına alan bir olgudur. Sürdürülebilir turizm ve yerel halk konusu son zamanlarda literatürde öne çıkan ve araştırmacılar tarafından irdelenen bir konu olmuştur. Yerel halkın turizme yönelik tutumları, turizmin gelişimini ve sürdürülebilirliğini etkilediği gibi turizm üzerinde önemli bir etkiye sahiptir (García, Fernandez & Vazquez, Macias, 2016). Çünkü turizmin olumlu ve olumsuz etkilerinden ilk olarak, o bölgede yaşayan yerel halkın etkilendiği düşünülmektedir. Turizmin gelir ve istihdam alanları yaratması (Bahar & Kozak, 2015; Ünlüöner, Tayfun & Kılıçlar, 2015; Andereck & Nyapanne, 2011), yerel halkın yaşam kalitesi üzerindeki olumlu etkileri (Alaeddinoğlu & Tekin, 2020; Suntikul ve ark., 2016; Eser, Çelik & Yıldız, 2018), çarpan etkisi yaratması (Eadington & Redman, 1991) pozitif yönde yerel halkı etkilerken, olumsuz ekonomik, sosyal ve çevresel etkileri yine yerel halk üzerinde baskı oluşturmaktadır. Şöyle ki turizmin mevsimsellik özelliğinden dolayı zaman zaman altyapının yetersiz kalması bölgede yaşayan yerel halk için enerji, su, park yeri, trafik sıkışıklığı gibi olumsuz etkilere neden olabilmektedir. Sürdürülebilir turizm konusunun özellikle 1970'li yıllarda (Ekiztepe, 2016) yaşanan çevresel baskılar, yerel halktan kopuk alınan kararlar ve kitle turizmi ile birlikte turizmin olumsuz etkilerinin şiddetli olarak

hissedildiği yıllarda ön plana çıkması tesadüf değildir.

Turizmin olumsuz etkilerine maruz kalan yerel halkın, turistler ile sürtüşmeye kadar gidecek bir ilişim içerisinde olması da kaçınılmazdır. Yerel halkın turistlere yönelik olumsuz tutumları, turistlerin o bölgeyi tekrar ziyaret etmemelerine etki edebilir. Benzer şekilde olumlu tutumları da turizmin gelişimini destekleyebilir (Yoon, Gürsoy & Chen, 1999). Yapılan çalışmalar daha çok yerel halkın sürdürülebilir turizmin gelişimine yönelik tutumlarını ortaya koymaktadır (Koçoğlu ve ark., 2020; Güneş ve ark., 2020; Andereck & Vogt, 2000; Çınarlı & Ay, 2018; García, Fernandez & Vazquez, Macias, 2016; Duran, 2013). Bu çalışmalardan birinde uygulama alanı olarak seçilen Safranbolu'nun, yavaş şehir unvanına sahip destinasyonlardan biri olmamakla beraber, sahip olduğu arz kaynakları ile sürdürülebilir turizmin en iyi şekilde temsil edildiği destinasyon olduğu ifade edilmektedir (Koçoğlu ve ark., 2020).

Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri

İlk olarak 2000 yılında, Birleşmiş Milletler bünyesindeki 189 üye ülke tarafından oluşturulan Milenyum Kalkınma Hedefleri, yıllarca üzerinde çalışılıp geliştirilerek, 2015 yılında Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SKH) olarak ortaya çıkmıştır (Buhalis ve ark., 2023). Son yıllarda atılan her adım, Sürdürülebilir Kalkınma

Hedeflerinin en az birini karşılaması doğrultusunda hareket edilmesi yönündedir. Şekil 1'de Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine ve bunların turizm ile etkileşimine detaylı olarak yer verilmiştir.

Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri doğrultusunda turizmin üç ayağı bulunmaktadır ve bunlar turist, yerel halk ve destinasyondur. Toplamda 17 sürdürülebilir kalkınma hedefinin iki tanesi, bu üç ayağın odağında, hepsinin alanı dahilinde olan hedeflerdir. Bunlar, barış, adalet ve güçlü kurumlar (SKH 16) ve amaçlar için ortaklıklardır (SKH 17). Turizmin ilk ayağı olan turist ve destinasyon arasındaki etkileşimler, genel olarak çevre ve kaynak koruma odağında olup, bu kapsama ait dört adet hedef yer almaktadır. Bunlar; sorumlu üretim ve tüketim (SKH 12), iklim eylemi (SKH 13), sudaki yaşam (SKH 14) ve karasal yaşam (SKH 15) hedefleridir. Ardından yerel halk ve destinasyon ayakları arasındaki etkileşim ekonomik kalkınmayı beraberinde getirmektedir. Bu kapsamda beş adet hedef ortaya çıkmıştır. Bunlar yoksulluğa son (SKH 1), açlığa son (SKH 2), insana yakışır iş ve ekonomik büyüme (SKH 8), sanayi, yenilikçilik ve altyapı (SKH 9) ve sürdürülebilir şehirler ve topluluklar (SKH 11) olarak görülmektedir. Son olarak da yerel halk ve turist arasındaki etkileşimle sosyal eşitlik ilkesi ortaya çıkmış ve bu ilke doğrultusunda altı adet sürdürülebilir kalkınma hedefi amaçlanmıştır. Bunlar, sağlıklı ve kaliteli yaşam (SKH 3), nitelikli eğitim (SKH 4), toplumsal cinsiyet eşitliği (SKH 5), temiz su ve sanitasyon (SKH 6), erişilebilir ve temiz enerji (SKH 7) ve eşitsizliklerin azaltılması (SKH 10) olarak ortaya çıkmıştır.

Bir destinasyonda turizm sektörünün sürdürülebilirliğinden, daha doğrusu sürdürülebilir turizmden bahsedebilmek için, turizmin her bir paydaşının, attığı her adımda sürdürülebilirlik hedeflerini odağına alarak hareket etmesi gerekmektedir. Dolayısıyla, bu çalışmanın odağındaki paydaş grubu olan yerel halkın, sürdürülebilir turizm farkındalıklarının, söz konusu sürdürülebilir kalkınma hedefleriyle ne derecede uyumlu olduğu önem arz etmektedir.

YÖNTEM

Çalışma Alanı

Araştırma, Muğla ili, Köyceğiz ilçesinde gerçekleştirilmiştir. Geleneksel yaşam biçiminin korunduğu, yerel kimliğin ve yerel ürünlerin ön plana çıkarıldığı, yerel üretimin, çevreye özgü değerlerin, kültür ve geleneklerin sürekliliğinin sağlandığı yavaş şehir hareketine katılan Köyceğiz, Türkiye'nin 16. Sakin şehri olarak 2019 yılında üyelik sertifikasına sahip olmuştur (Cit-taslow Türkiye, 2023).

Köyceğiz İlçesi, Ege Bölgesi, Muğla İli sınırları içindeki 13 ilçeden biridir. Köyceğiz, Kaunos, Anadolu

Selçukluları, Menteşeoğulları ve Osmanlılar devrinde Yüksekkuşum adıyla anılmış ve daha sonra Köyceğiz olarak anılmaya başlanmıştır. Dünyadaki yedi ayaklı gölden biri olarak bilinen Köyceğiz gölü, Dalyan kanalıyla Akdenize bağlantısı olan bir göldür (Karaağaç, 2006). Köyceğiz tarihsel zenginliği, kaplıcaları, yaylaları ve doğal güzellikleri ile önemli bir turizm arzına sahiptir. Yereli desteklemek ve sürdürülebilir turizm farkındalığını ortaya koymak adına, ilçede yerel üretici pazarı, sürdürülebilir turizm eğitimleri gibi birtakım etkinlikler yapılmaktadır. Dolayısıyla, Köyceğiz'in yavaş şehirlerden biri olması ve sürdürülebilir turizmi odağına alan Gelecek Turizmde projesi kapsamında desteklenen projelerden birine (Köyceğiz Aromatik Bitkiler Evi Projesi) ev sahipliği yapması, yerel halkın sürdürülebilir turizme yönelik farkındalıklarının belirlenmesi açısından Köyceğiz'in uygun bir alan olacağını gösterebilir. Aynı zamanda bu çalışmanın yerel yönetimlere ve politika uygulayıcılara da bir takım pratik bilgiler sunması muhtemeldir.

Veri Toplama ve Verilerin Analizi

Köyceğiz'de yaşayan yerel halk çalışmanın evrenini oluşturmaktadır. İlçenin nüfusu 2022 yılı adrese dayalı nüfus kayıt işlemi sonuçlarına göre, 38.425'dir. (Türkiye İstatistik Kurumu, 2022). Köyceğiz nüfusunun 38.425 kişi olduğu evren olarak kabul edildiğinde, en az 381 (Gürbüz & Şahin, 2016:132) anketin evreni temsil etmesi beklenmektedir. Evrenin tümüne ulaşmak hem maliyetli hem de imkânsız olduğundan (Balci, 1997) kolayda örnekleme yönteminden yararlanılmıştır. Araştırma kapsamında, anket formu kullanılarak, veriler toplanmıştır. Çalışma kapsamında anket uygulamasına geçilmeden önce, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu tarafından 5/03/2022 tarih ve 220029 protokol ve 37 sayılı karar numaralı "Etik Kurul Onayı" alınmıştır. Soru formu oluşturulurken Choi & Sırakaya (2005) ve Nafi & Ahmed (2017)'in çalışmalarından yararlanılmıştır. Söz konusu ölçeklerden Choi & Sırakaya (2005)'nin ölçek geçerlik ve güvenilirlik çalışması daha önce başka bir araştırma kapsamında Arslan Ayazlar (2017) tarafından gerçekleştirilmiştir. Bazı ifadeler, Köyceğiz özelinde düzenlenmiştir. Anket formunda iki bölüm yer almaktadır. İlk bölümde, sürdürülebilir turizm farkındalığını ölçmeye yarayacak 27 ifade, ikinci bölümde 5 adet demografik soru yer almaktadır. İlk bölümde yer alan 27 soruyu katılımcıların 5'li Likert ölçeği (1: Kesinlikle katılmıyorum, 5: Kesinlikle katılıyorum) üzerinden cevaplandırması sağlanmıştır.

Veriler araştırmacılar tarafından bizzat yerel halk ile yüz yüze gerçekleştirilmiştir. Ancak toplanan 53 anket genç katılımcıların talebi üzerine Google soru formu üzerinden düzenlenerek, ankete katılmak isteyen

kişilere gönderilmiştir. Pilot çalışma için veriler 15-30 Mart 2022 tarihi arasında toplanmış, elde edilen 30 anket üzerinden pilot çalışma yapılmış ve basit düzenlemelerle anket nihai haline getirilmiştir. Toplam 391 anket Nisan 2022-Ocak 2023 tarihleri arasında toplanmıştır. Anketlerin bir kısmının yarıda bırakılması ve demografik sorulara cevap verilmemesi gibi nedenlerle 384 anket çalışmaya dahil edilmiştir. Elde edilen veriler, SPSS istatistik programı yardımıyla analiz edilmiştir. Bu kapsamda, uç değer analizi için Mahalanobis uzaklıkları ile kare dağılımlarından faydalanılmış, sonuç olarak 71 ve 75 numaralı anketlerin değerleri eşik değer olan ,001 (Tabachnick & Fidell, 2007) değerinden küçük olduğundan bu anketler hesaplamaların dışında bırakılmış ve analizlere 382 anket formu ile devam edilmiştir.

Veriler üzerinde uç değer, normallik testleri yapıldıktan sonra, ölçek güvenilirlik analizine tabi tutulmuştur. Ölçeğin güvenilirliğini test etmek için, ölçmede kullanılan testlerin, anketlerin ya da ölçeklerin özelliklerini ve güvenilirliklerini değerlendirmek amacıyla geliştirilmiş bir yöntem olan güvenilirlik analizi uygulanmış ve Cronbach's Alpha modeli kullanılmıştır. Bu analiz neticesinde, araştırma ölçeğinin güvenilirlik katsayısı 0,751 olarak ortaya çıkmış ve bu durum ölçeğin oldukça güvenilir olduğunu göstermiştir (Yıldız & Uzunsakal, 2018:19). Ardından yerel halkın sürdürülebilirlik algısını ölçen birinci bölüme, frekans analizi uygulanmış ve yerel halkın farkındalık düzeyi ölçülmeye çalışılmıştır. Son olarak elde edilen bulgular, Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri doğrultusunda tartışılmıştır.

BULGULAR

Demografik Özelliklere İlişkin Bulgular

Tablo 1, farkındalıkları ölçülmüş olan katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin birtakım bulguları

İçermektedir. Tablo 1'de, katılımcıların cinsiyet, yaş, eğitim durumu ve aslen Köyceğizli olup olmadıklarına ilişkin demografik bilgilerinin dağılımları verilmiştir. Bunun temel amacı, yanıtların alındığı örneklem hakkında genel bir fikir sahibi olmaktır. Bu bağlamda, katılımcıların ağırlıklı olarak (n=237) kadın olduğu görülmektedir. Bunun yanında, katılımcıların %70'e yakını en az ön lisans derecesinde bir eğitime sahiptir. Katılımcıların yaşları 26-55 yaş arasında değişiklik göstermektedir. Son olarak katılımcıların %40'ından fazlasının Köyceğizli olmadığı dikkat çekmektedir.

Katılımcıların Sürdürülebilir Turizm Farkındalıklarına İlişkin Frekans Analizi Bulguları

Köyceğiz'deki yerel halkın yöredeki sürdürülebilir turizm farkındalıklarına ilişkin görüşlerini ölçebilmek amacıyla, sürdürülebilir turizm ölçeğine vermiş oldukları yanıtlara frekans analizi uygulanmıştır. Tablo 2'de bu analize ilişkin bulgular sunulmaktadır:

Yukarıda Tablo 2'de, yerel halkın Köyceğiz özelinde sürdürülebilir turizm farkındalıklarını ölçen ifadelerin tanımlayıcı analiz bulgularına yer verilmiştir. Bu bağlamda, en yüksek ilk ikişer ifadelerin ortalamaları sırasıyla "Köyceğiz'in sahip olduğu bitki örtüsü ve hayvan varlığını korumak önemlidir." ($\bar{x}=4,55$) ve "Çevrenin korunması, Köyceğiz için hassas bir konudur." ($\bar{x}=4,53$) olarak ortaya çıkmıştır. Bunun yanında, en düşük ortalamalar ise, "Köyceğiz'de yer alan turizm bürosu çevresel konularla ilgili çalışmalar yürütmektedir." ($\bar{x}=1,81$) ve "Mevcut girişimler, Köyceğiz'i korumak için yeterlidir." ($\bar{x}=2,26$) ifadeleri olarak ölçülmüştür.

Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine İlişkin Bulgular

Yerel halkın sürdürülebilir turizme ilişkin algılarını araştırmaya yönelik gerçekleştirilen bu araştırmanın,

Tablo 1. Örneklem Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Cinsiyet	Sayı (n)	Yüzde (%)	Aslen Köyceğizli misiniz?	Sayı (n)	Yüzde (%)
Kadın	237	62,0	Evet	224	58,6
Erkek	145	38,0	Hayır	158	41,4
Toplam	382	100,0	Toplam		100,0
Eğitim	Sayı (n)	Yüzde (%)	Yaş	Sayı (n)	Yüzde (%)
İlköğretim	32	8,4	18-25 yaş	35	9,2
Lise ve Dengi	85	22,3	26-35 yaş	83	21,7
Ön lisans- Lisans	42	11,0	36-45 yaş	138	36,1
Yüksek Lisans	210	55,0	46-55 yaş	69	18,1
Doktora	13	3,4	56-65 yaş	48	12,6
Toplam	382	100,0	66 yaş ve üzeri	9	2,4
			Toplam	382	100,0

ölçek ifadelerinin hangi sürdürülebilir kalkınma hedefiyle ilişkili olduğu Tablo 3'de yer almaktadır. Tablo 3'e göre, her bir ölçek ifadesinin en az bir sürdürülebilir kalkınma hedefiyle ilişkili olduğu görülmektedir.

Bunların arasından en fazla ifadeye karşılık gelen iki sürdürülebilir kalkınma hedefi, *insana yakışır iş ve ekonomik büyüme* (SKH 8) ve *amaçlar için ortaklıklar* (SKH 17) olarak ortaya çıkmıştır. Diğer hedeflerin de ifadeler arasında homojen şekilde dağıldığı söylenebilir.

Tablo 2. Katılımcıların Sürdürülebilir Turizm Farkındalıklarına İlişkin Frekans Analizi Bulguları

	n	Ortalama	Standart Sapma	Medyan	Mod
Yerel halk, turizmle ilgili bir işte çalışarak yeterince para kazanır.	382	3,02	1,25	3,00	3,00
Turizm sektörü yerel halk için ekonomik fayda sağlamaktadır.	382	3,61	1,22	3,00	3,00
Turizm, Köyceğiz'in yerel ürünlerine (bal, sığıla yağı vb.) yeni pazar imkânı sağlamaktadır.	382	4,05	0,94	4,00	4,00
Yerel halk arasında, her geçen gün girişimcilik daha da artmaktadır.	382	2,84	1,18	3,00	4,00
Köyceğiz'in sezonluk karakterinden dolayı, turizm ile ilgili işlerin çoğu da sezonluktur.	382	3,73	1,20	4,00	4,00
Turizmin gelişimiyle, yerel halk iş sahibi olur.	382	3,74	1,09	4,00	4,00
Turizm sayesinde, yerel halkın yaşam tarzında olumlu değişimler olmaktadır.	382	3,31	1,15	3,00	4,00
Turizm, kadınlara iş imkânı sağlar.	382	3,89	1,04	4,00	4,00
Köyceğiz'de güvenlik yeterli düzeydedir.	382	3,96	1,00	4,00	4,00
Köyceğiz'de turistler için yeterli bilgilendirme levhaları vardır.	382	2,41	1,11	2,00	2,00
Turizm planlama sürecinde tüm paydaşlar (yerel yönetim, yerel halk, tur operatörleri, vs.) bir araya gelmektedir.	382	2,68	1,06	3,00	2,00
Köyceğiz'de yönetimle ilgili birçok pozisyonda yerel halk görevlidir.	382	2,80	1,09	3,00	3,00
Turizm yerel halkın yaşam standardını artırır.	382	3,49	1,11	4,00	4,00
Turistler ve yerel halk arasındaki kültürel etkileşim yerel halk için değerlidir.	382	3,92	0,92	4,00	4,00
Köyceğiz'e gelen ziyaretçiler yerel kültüre saygılı davranmaktadır.	382	3,28	1,18	4,00	4,00
Çevrenin korunması, Köyceğiz için hassas bir konudur.	382	4,53	0,77	5,00	5,00
Yerel halk, ekolojik denge konusunda yeterince hassastır.	382	3,03	1,18	3,00	4,00
Köyceğiz'de turizm gelişimi çevre korumasını hesaba katar.	382	3,01	1,16	3,00	2,00
Köyceğiz'in sahip olduğu bitki örtüsü ve hayvan varlığını korumak önemlidir.	382	4,55	0,70	5,00	5,00
Mevcut girişimler, Köyceğiz'i korumak için yeterlidir.	382	2,26	1,10	2,00	1,00
Köyceğiz'in özel koruma bölgesi olduğu ve yasalarla korunduğu hakkında bilgi sahibiyim.	382	3,62	1,19	4,00	4,00
Köyceğiz'de turizm işletmeleri, çevresel pratiklerle (atık yönetimi, geri dönüşüm, vs.) ilgilidir.	382	2,59	1,01	3,00	2,00
Turistik aktiviteler çevre kirliliğine yol açmaktadır.	382	3,83	1,13	4,00	5,00
Yerel halk Köyceğiz'in yavaş şehir olduğu hakkında bilgi sahibidir.	382	3,39	1,14	4,00	4,00
Yerel halk sürdürülebilir turizm konusunda bilgi sahibidir.	382	2,80	1,06	3,00	2,00
Köyceğiz'in yavaş şehir olmasından memnunuz.	382	3,69	1,27	4,00	4,00
Köyceğiz'de yer alan turizm bürosu çevresel konularla ilgili çalışmalar yürütmektedir.	382	1,81	0,95	2,00	1,00

Tablo 3. Ölçek İfadelerinin Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri Kapsamında Dağılımı

	İlgili SKH
Yerel halk, turizmle ilgili bir işte çalışarak yeterince para kazanır.	1,2,8
Turizm sektörü yerel halk için ekonomik fayda sağlamaktadır.	1,2,8
Turizm, Köyceğiz'in yerel ürünlerine (bal, sığla yağı vb.) yeni pazar imkânı sağlamaktadır.	8,9
Yerel halk arasında, her geçen gün girişimcilik daha da artmaktadır.	8,9
Köyceğiz'in sezonluk karakterinden dolayı, turizm ile ilgili işlerin çoğu da sezonluktur.	8,11
Turizmin gelişimiyle, yerel halk iş sahibi olur.	1,2,8,10,11
Turizm sayesinde, yerel halkın yaşam tarzında olumlu değişimler olmaktadır.	3
Turizm, kadınlara iş imkânı sağlar.	5,8,10
Köyceğiz'de güvenlik yeterli düzeydedir.	3
Köyceğiz'de turistler için yeterli bilgilendirme levhaları vardır.	4,17
Turizm planlama sürecinde tüm paydaşlar (yerel yönetim, yerel halk, tur operatörleri, vs.) bir araya gelmektedir.	11,17
Köyceğiz'de yönetimle ilgili birçok pozisyonda yerel halk görevlidir.	17
Turizm yerel halkın yaşam standardını artırır.	3,10
Turistler ve yerel halk arasındaki kültürel etkileşim yerel halk için değerlidir.	16,17
Köyceğiz'e gelen ziyaretçiler yerel kültüre saygılı davranmaktadır.	16,17
Çevrenin korunması, Köyceğiz için hassas bir konudur.	6,7,12
Yerel halk, ekolojik denge konusunda yeterince hassastır.	6,12,13,14,15
Köyceğiz'de turizm gelişimi çevre korumasını hesaba katar.	12,13,14,15
Köyceğiz'in sahip olduğu bitki örtüsü ve hayvan varlığını korumak önemlidir.	12,13,14,15
Mevcut girişimler, Köyceğiz'i korumak için yeterlidir.	17
Köyceğiz'in özel koruma bölgesi olduğu ve yasalarla korunduğu hakkında bilgi sahibiyim.	4
Köyceğiz'de turizm işletmeleri, çevresel pratiklerle (atık yönetimi, geri dönüşüm, vs.) ilgilidir.	6,7,12
Turistik aktiviteler çevre kirliliğine yol açmaktadır.	11
Yerel halk Köyceğiz'in yavaş şehir olduğu hakkında bilgi sahibidir.	4
Yerel halk sürdürülebilir turizm konusunda bilgi sahibidir.	4,11
Köyceğiz'in yavaş şehir olmasından memnunum.	11
Köyceğiz'de yer alan turizm bürosu çevresel konularla ilgili çalışmalar yürütmektedir.	17

Yerel halkın sürdürülebilir turizme ilişkin farkındalıklarına yönelik en yüksek çıkan ifadeler ile söz konusu ifadelerin sürdürülebilir kalkınma hedefleri kapsamında incelenmesi amacıyla aşağıda Tablo 4'e yer verilmiştir.

Tablo 4'te, Köyceğiz'de yerel halkın farkındalık düzeylerinin en yüksek çıktığı ifadeler ve bunların ilgili olduğu sürdürülebilir kalkınma hedefleri yer almaktadır. Bu bağlamda, yerel halkın farkındalığının öncelikli olarak çevresel sürdürülebilirlik üzerinde olduğu görülmektedir. Ortalaması 4,50 üzerindeki iki ifadenin ilgili olduğu sürdürülebilir kalkınma hedefleri; temiz su ve sanitasyon (SKH 6), erişilebilir ve temiz enerji (SKH 7), sorumlu üretim ve tüketim (SKH 12), iklim eylemi (SKH 13), sudaki yaşam (SKH 14) ve karasal yaşam (SKH 15) hedefleridir. Öte yandan,

sürdürülebilir kalkınma hedefleri (bkz. Şekil 1) ve turizm ile etkileşimlerine göre, üç ayağın yerel halk aktörünün öncelikli olarak ekonomik kalkınma ve sosyal eşitlik temelli hedeflerle ilişkili görünmesi, bu araştırmanın söz konusu bulgularında farklılık yaratmıştır. Yine de çevresel endişeleri takiben, insana yakışır iş ve ekonomik büyüme (SKH 8), sanayi, yenilikçilik ve altyapı (SKH 9) hedeflerinin de yüksek farkındalık alanında olduğu görülmektedir.

Yerel halkın sürdürülebilir turizme ilişkin farkındalıklarına yönelik en düşük çıkan ifadeler ile söz konusu ifadelerin sürdürülebilir kalkınma hedefleri kapsamında incelenmesi amacıyla aşağıda Tablo 5'e yer verilmiştir.

Tablo 4. Yerel Halkın Yüksek Sürdürülebilirlik Farkındalıkları ve Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri

	n	Ortalama	Farkındalık Düzeyi	İlgili SKH
Köyceğiz'in sahip olduğu bitki örtüsü ve hayvan varlığını korumak önemlidir.	382	4,55	↑	12,13,14,15
Çevrenin korunması, Köyceğiz için hassas bir konudur.	382	4,53	↑	6,7,12
Turizm, Köyceğiz'in yerel ürünlerine (bal, sığıla yağı vb.) yeni pazar imkânı sağlamaktadır.	382	4,05	↑	8,9

Yukarıda Tablo 5'te, Köyceğiz'de yerel halkın farkındalık düzeylerinin en düşük çıktığı ifadeler ve bunların ilgili olduğu sürdürülebilir kalkınma hedefleri incelendiğinde en dikkat çekici konunun, yerel halkın olumsuz baktığı ifadelerin ortak paydası olan hedefin, *amaçlar için ortaklıklar* (SKH 17) olduğu görülmektedir.

Tablo 5. Yerel Halkın Düşük Sürdürülebilirlik Farkındalıkları ve Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri

	n	Ortalama	Farkındalık Düzeyi	İlgili SKH
Köyceğiz'de yer alan turizm bürosu çevresel konularla ilgili çalışmalar yürütmektedir.	382	1,81	↓	17
Mevcut girişimler, Köyceğiz'i korumak için yeterlidir.	382	2,26	↓	17
Köyceğiz'de turistler için yeterli bilgilendirme levhaları vardır.	382	2,41	↓	4,17

Sonuç ve Öneriler

Turizm faaliyeti söz konusu olduğunda akla ilk gelen paydaşlar turistler, turizm işletmecileri, yöneticileri ve çalışanları olmasına rağmen, sürdürülebilir turizmin gelişmesinde sadece ziyaretçi tarafı değil yerel halkın da konuya olan farkındalığı son derece önemlidir. Çünkü sosyolojik açıdan bakıldığında; turizm etkileşiminin başlıca aktörlerinden birisi yerel halktır ve yerel halkın benimsemediği ve kabul etmediği bir ortamda turizm faaliyetinin varlığından, desteklemediği bir ortamda ise sürdürülebilirliğinden bahsedilemeyecektir. Bu sebeple, yerel halkın farkındalık düzeylerinin belirlenmesi, yerel halkın yanlış algılarının düzeltilmesi ve yapılacaklar konusunda bir yön vermesi bakımından bir önem arz etmektedir. Bu kapsamda bu çalışma, yerel halkın Köyceğiz'de turizmin sürdürülebilirliğine

ilişkin farkındalıklarının tespiti ve bunların sürdürülebilir kalkınma hedefleri kapsamında değerlendirilmesini amaçlamıştır.

Yerel halkın sürdürülebilir turizme yönelik farkındalıklarının belirlenmesi, turizmde gelişim gösteren her destinasyon için bir fırsat veya tam tersine tehdit olarak görülebilir. Çünkü yerel halk için turizmin hem olumlu hem de olumsuz etkilerinden söz edilebilir. Olumsuz etkilerinden dolayı turizm yerel halk için sürtüşmeye neden olabilir. Bu noktada sürdürülebilir turizm anlayışı turizmin olumsuz etkilerini minimum düzeye indirmek ve olumlu etkilerini maksimum düzeye çıkarmak için ortaya konulmuş bir olgudur. Dolayısıyla, yerel halkın bu konudaki farkındalıklarının belirlenmesi sürdürülebilir turizm açısından oldukça önemlidir. Tehditlerin fırsata çevrilmesi veya fırsatlara

rın daha sağlıklı bir şekilde değerlendirilmesi üzerine adımlar atılması ancak yerel halkın konuya bakışının öğrenilmesiyle ortaya çıkacaktır. Bu kapsamda, bu çalışmanın uygulamaya olan katkısı, literatüre olan katkısı ile kıyaslayınca daha önemli sonuçlar doğurmaktadır.

Bu bağlamda çalışma kapsamında, yerel halkın sürdürülebilirlikle ilgili farkındalığının en yüksek olduğu konunun çevresel sürdürülebilirlik olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuç, Koçoğlu ve ark. (2020) tarafından yapılmış çalışma sonuçları ile de benzerlik göstermektedir. Şöyle ki Koçoğlu ve ark. (2020) tarafından yapılan çalışmada, yerel halkın, sürdürülebilir turizmin gelişimine yönelik tutumları bir önem sırasına konmuştur. Önem sırasında ilk sırada çevresel sürdürülebilirlik yer almıştır. Çevresel sürdürülebilirlik, yerel halkın yaşadıkları çevrenin tahrip edilmeden korunması ve gelecek nesillere aktarılması noktasında üzerinde durulan bir konudur. Hem çevrenin korunması hem de Köyceğiz'in sahip olduğu bitki örtüsü ve hayvan varlığının korunmasına yönelik yerel halkın farkındalık düzeyinin yüksek olması Köyceğiz'de sürdürülebilir turizmin geliştirilmesi sürecinde yerel halkın da söz sahibi olması noktasında kritik bir konudur. Yerel halk sürdürülebilir gelişim sürecine dahil edilirse, bölgenin uzun yıllar sakin şehir unvanını kaybetmeden koruyabilmesi muhtemeldir. Bu durum halkın çevresel endişeleri en üst düzeyde tutmaya çalıştığını ve bu anlamda bir şeyler yapmayı ve yapılmasını istedikleri şeklinde yorumlanabilir. Almeida-García ve ark. (2016) de yapmış oldukları çalışmada, turizmle ilgili kararlara bölge sakinlerinin dahil edilmesinin faydalı olacağını vurgulamışlardır.

Yerel halkın farkındalığının düşük olduğu konuların başında, Köyceğiz'de yer alan turizm bürosunun çevresel konularla ilgili çalışmalar yürütmesi ifadesi yer almaktadır. Yerel halkın Köyceğiz'deki mevcut turizm bürosunun varlığından bile haberdar olmadığı ankete katılan katılımcılar tarafından ortaya konmuştur. Aynı şekilde bilgilendirme levhalarına olan farkındalığın da düşük çıktığı tespit edilmiştir. Çınarlı & Ay tarafından 2018 yılında yapılan çalışmada, Sille'de bir turizm bürosunun açılması ve ziyaret edilecek yerler hakkında bilgilendirici çalışmalar yapılması önerilmiştir. Köyceğiz özelinde ise bu konu turizm bürosunun etkin bir şekilde çalışması için gerekli düzenlemelerin ivedilikle yapılmasıdır. Bunun yanı sıra ulusal düzeyde ise, turizm bürolarında çalışan bireylerin öncelikle sürdürülebilir turizmin gelişimine göre gerekli seminer, eğitim vb. konularla bilinçlendirilmesi önerilebilir. Aynı zamanda bu bürolarda gelen ziyaretçiye sunulacak görsellerin veya tanıtıcı materyallerin hem sürdürülebilir ürünlerden oluşturulması hem de ziyaretçileri sorumlu turizme yönlendirecek içeriklerden oluşması

bölgede sürdürülebilir turizmin gelişimi için büyük katkı sağlayacaktır.

Çalışma kapsamında ziyaretçilerin üzerinde durduğu bir diğer konu ise mevcut girişimlerin, Köyceğiz'i korumak için yeterli olmadığı yönünde olmuştur. Özellikle sürdürülebilir turizmin gelişimi için yerel yönetimler, yerel halk, ziyaretçiler, sivil toplum örgütleri kısacası turizmin tüm paydaşları birlikte hareket etmelidir. Nitekim bu çalışmada, yerel halkın paydaş ortaklıklarına olan farkındalığının düşük olduğu ve/veya memnuniyetsiz ve yetersiz kaldıkları tespit edilmiştir. Oysa ki paydaş iş birliğinin sağlanması ve bölgenin korunmasında tüm paydaşların birlikte hareket etmesi son derece önemlidir. Bu husus yapılan çalışmalar ile de ortaya konmuştur. (Almeida ve ark., 2015; Çiçek & Sarı, 2018; Mbaiwa & Stronza, 2011; Yılmaz ve ark., 2022: 96). Paydaş iş birliğinin yanı sıra, sürdürülebilir turizme yönelik turizmle doğrudan ve dolaylı iş yapan paydaşların yer aldığı bilgilendirici toplantıların yapılması sürdürülebilir turizm farkındalığının artırılmasında ve bölgede sürdürülebilir turizmin gelişiminde etkili olacaktır. Dolayısıyla, uygulama için tüm paydaşlara sürdürülebilir turizm odaklı bilgilendirme toplantılarının yapılması önerilmektedir. Söz konusu toplantılar atölyeler, seminerler ve kongreler vasıtasıyla gerçekleştirilebilir.

Pratik katkı olarak bu araştırmanın bulguları, Köyceğiz'de alan yerel yönetimlere ve işletme sahiplerine birtakım fikirler sunmaktadır. Öncelikle Köyceğiz'de yer alan turizm bürosu çevresel konularla ilgili çalışmalar yürütmesi ile mevcut girişimlerin Köyceğiz'i korumak için yeterli düzeyde olması noktasında, katılımcıların görüşlerinin en düşük boyutta olması dikkat çekicidir. Bu sebeple, Köyceğiz turizm bürosunun aktif hale getirilmesi, sürdürülebilir turizm konusunda kapsayıcı çalışmalar yürütmesi son derece önemlidir. Bununla birlikte Köyceğiz'in mevcut arz kaynaklarının korunması için bir stratejik planın ortaya konması, yerel yönetimlerin bu alanda çalışan akademisyenlerle birlikte hareket etmesi, onların görüşlerini dikkate alması, alanında uzman kişilerin görüşleri doğrultusunda turizmin gelişimine katkı sağlaması yerinde olacaktır. Özellikle sürdürülebilirliği temel alan, arz kaynakları üzerinde baskı oluşturmayacak sorumlu turizm faaliyetlerinin bölgede yer alması gerekmektedir. Yapılaşma ve alt yapı yatırımlarının da mevcut durum gözetilerek planlanması ve gerekli önlemlerin alınması, sürdürülebilir turizmin farkındalığı açısından önemlidir. Özellikle tüm paydaşların yer aldığı ve onları teşvik edecek sürdürülebilir turizm çalışmalarını yürütmek yerel halkın da farkındalığını arttıracaktır. Köyceğiz'de yer alan turizm işletmelerinin sürdürülebilir turizm bağlamında eko etiketlere sahip olmak için girişimlerde bulunması da önemlidir.

İleriki çalışmalarda, yerel halk haricindeki paydaş gruplarıyla çalışma tekrar gerçekleştirilerek, farklı paydaş bakış açıları ve algıları tespit edilebilir. Buna ilave olarak, özellikle yavaş şehir olma özelliğini kaybetmeye başlayan destinasyonlarda farkındalık çalışmaları yapılmalı ve bir aksiyon planı oluşturulmalıdır. Bunun haricinde, yerel halkın sürdürülebilir turizme ilişkin farkındalığı ve SKH hedeflerinin farklı değişkenlerle test edilip yeni bir farkındalık modeli geliştirilmesi de önerilmektedir.

Bu çalışmanın gerçekleştirilmesi yolunda birtakım sınırlılıklar bulunmaktadır. Çalışmanın yalnızca Köyceğiz'de ve belirli bir tarih aralığında gerçekleşmiş olması kısıtlardan biridir. Bir diğeri de yalnızca yerel halk paydaş grubundan veri toplanmasıdır. Gelecek çalışmalarda, bu markayı almış tüm sakin şehirlerde, yerel halk dışındaki diğer paydaşların da görüşlerinin alındığı araştırmalar yapılabilir. Hedeflerin ne kapsamda gerçekleştirilebildiği, bu hedeflerin yeterli olup olmadığı, hedefleri gerçekleştirilme yolundaki bariyerler hakkında derinlemesine mülakatlar yoluyla çalışmalar gerçekleştirilebilir.

KAYNAKÇA

- Acar, A. B. (2017). *Balıkesir Sındırgı İlçesinde Yaşayan Yerel Halkın Sakin Şehir Hareketine Yaklaşımı*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm ve Otelcilik ABD, Balıkesir.
- Akis, S., Peristianis, N. & Warner, J. (1996). Residents attitudes to tourism development: the case of Cyprus, *Tourism Management*, 17(7), 481-404.
- Akman, E., Akman Ç. & Karakuş, M. (2018). Yavaş Şehir Kriterleri Çerçevesinde Seferihisar Belediyesinin Faaliyetlerinden Yerel Halkın Memnuniyet Düzeyi, *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2, 65-84.
- Alaeddinoğlu, F. & Tekin, M. K. (2020). Turizmin Ekonomik, Sosyo-Kültürel Ve Çevresel Açından Yerel Halkın Yaşam Kalitesine Etkileri: Batman Örneği, *Ege Coğrafya Dergisi*, 29 (2), 243-257.
- Almeida, F., Balbuena, A. & Cortes, R. (2015). Residents' attitudes towards the impacts of tourism, *Tourism Management Perspectives*, 13(1), 33-40.
- Almeida-García, F., Pelaez-Fernandez, M.A., Balbuena-Vazquez, A. & Cortés-Macias, R. (2016). Residents' perceptions of tourism development in Benalmádena (Spain), *Tourism Management*, 54, 259-274.
- Andarabadi, F.F, Altunöz, Ö. & Hassan, A. (2014). Cittaslow Şehirlerde Yerel Halkın Turizme Yaklaşımı: Seferihisar Örneği, *Eko-Gastronomi Dergisi*, 1(1):69-86.
- Andarabi, F.F. (2012). *Cittaslow Markasına Sahip Şehirlerde Yerel Halkın Turizme Yaklaşımı Üzerine Bir Analiz: Seferihisar Örneği*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Andereck, K. L. & Nyaupane, G. P. (2010). Exploring the Nature of Tourism and Quality of Life Perceptions among Residents, *Journal of Travel Research*, 50(3), 248-260.
- Andereck, K. L. & Vogt, C. A. (2000). The relationship between residents' attitudes towards tourism and tourism development options, *Journal of Travel Research*, 39, 27-36.
- Arslan Ayazlar, R. (2017). Sürdürülebilir Turizm Tutum Ölçeğinin (Sus-Tas) Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması, *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 14 (2), 80-92.
- Bahar, O. & Çelik İlal, N. (2019). An evaluation on sustainable tourism demand: The case of Muğla, Turkey, *Journal of Tourism Theory and Research*, 5 (3), 370-379.
- Bahar, O. & Kozak, M. (2015). *Turizm Ekonomisi*. Ankara: Detay.

- Başarangil İ. & Ulaş, Ş. (2017). A Research on The Perceptions, Attitudes And Life Satisfaction of The Cittaslow Citizens Sample of Vize County, *International Journal of Business and Social Science*, 8(1), 107-116.
- Biçici, F. (2013). Datça yerel halkının sürdürülebilir turizm gelişimine ve turizm işletmelerine yönelik tutumları, *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 10(1), 19-36.
- Boley, B. B., McGehee N. G. & Hammet, A. L. T. (2017). Importance-Performance Analysis (IPA) of Sustainable Tourism Initiatives: The Resident Perspective. *Tourism Management*, 58, 66-77.
- Brida, J.G., Osti, L. & Faccioli, M., 2011. Residents' perception and attitudes towards tourism impacts, *Benchmarking: An International Journal*, 18(3) 359 – 385.
- Buhalis, D., Leung, X.Y., Fan, D., Darcy, S., Chen, G., Xu, F., Wei-Han Tan, G., Nunkoo, R. & Farmaki, A. (2023). Editorial: Tourism 2030 and the contribution to the sustainable development goals: the tourism review viewpoint, *Tourism Review*, 78(2), 293-313.
- Butler R.W. (1980). The concept of a tourist area cycle of evolution implications for management of resources, *The Canadian Geographer*, 24(1), 5–12.
- Cavus, S. & Tanrısevdi, A. (2003). Residents' attitudes Toward Tourism Development: A Case Study In Kusadası, Turkey. *Tourism Analysis*, 7(3-4), 259-269.
- Choi, H. C. & Sırakaya, E. (2005). Measuring Residents' Attitude toward Sustainable Tourism: Development of Sustainable Tourism Attitude Scale. *Journal of Travel Research*, 43 (2005), 380-394.
- Cittaslow Türkiye (2023). Erişim adresi: <https://cittaslowturkiye.org/tr/yeni-uyelerimiz-koycegiz-mugla-ve-ahlat-bitlis/>. (Erişim Tarihi: 14.01.2023).
- Cottrell, S., Van der Duim, R., Ankersmid, P., & Kelder, L. (2004). Measuring the sustainability of tourism in Manuel Antonio and Texel: A tourist perspective, *Journal of Sustainable Tourism*, 12(5), 409-431.
- Çakıcı, A. C., Yenipınar, U., & Benli, S. (2014). Yavaş Şehir Hareketi: Seferihisar Halkının Tutum ve Algıları İle Yaşam Doyumları. *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 11(3), 26-41.
- Çalışkan, U. & Özer, Ö. (2014). A Comparative Study of Local Residents' Attitudes towards Tourism in Kuşadası, *DEU İşletme Fakültesi Dergisi*, 15(2), 117–133.
- Çalışkan, U. & Özer, Ö. (2022). Turizm Çeşidi ve Destinasyonun Gelişmişliği ile Yerel Halkın Algıları ve Destek Tutumları Arasındaki İlişki: Karşılaştırmalı Bir Araştırma, *Güncel Turizm Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 28-52.
- Çavuş, Ş. & Tanrısevdi, A., 2003. Residents' attitudes toward Tourism development: A case study in Kusadası, Turkey, *Tourism Analysis*, 7(3/4) 259 – 269.
- Çelik İlal, N. (2021). Sürdürülebilir Turizmin Gelişimi İçin Hepimiz Sorumlu muyuz? (Ed. Işıl Arıkan Saltık), *Turizm, Toplum ve Kültür* içinde (75-98) Ankara: Nobel.
- Çınarlı, E. & Ay, H. M. (2018). Sürdürülebilir Turizm Konusunda Yerel Halkın Görüşlerinin Belirlenmesi: Sille Örneği, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 21 (2), 239-250.
- Çiçek, D. & Sarı, Y. (2018). Yerel Halkın Turizme Olan Desteği: Türkiye'deki Sakin Şehirler Üzerine Bir Araştırma, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 29 (2), 185-196.
- Çuhadar, M. & Kevrankıran, İ. (2015). Turizmin sürdürülebilirliğine yönelik yabancı turistlerin algı ve tutumları: Marmaris örneği, *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (36), 139-166.
- Dağlı, Z. (2018). Sürdürülebilir turizmin gelişimine yönelik yerel halkın tutumlarını incelemeye ilişkin bir araştırma: Akçakoca destinasyonu, *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 15(3), 603-619.
- Doğan, O., & Yağmur, Y. (2017). Yabancı Turistlerin Sürdürülebilir Destinasyon Algıları: Kemer Destinasyonuna Yönelik Bir Araştırma, *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 13(2), 487-506.
- Duran, E. (2013). Yerel halkın sürdürülebilir turizm gelişimine yönelik tutumları; Bozcaada örneği, *Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi*, 3(2), 76-94.
- Eadington, W. R., & Redman, M. (1991). Economics and tourism, *Annals of Tourism Research*, 18(1), 41-56.
- Ekiztepe, B. (2016). Sürdürülebilir Kalkınma ve Gelişim Süreci. (Ed. Hüseyin Çeken), *Sürdürülebilir Turizm* içinde, s. 27-54. Ankara: Detay.
- Eser, K., Çelik, N. & Yıldız, O. (2018). Turizmin Yerel Halkın Yaşam Kalitesi Üzerindeki Etkileri: Muğla-Akyaka Örneği. *Ekonomi Bilimleri Dergisi*, 10 (2), 60-73.
- Filiz, A. & Yılmaz, Ö. D. (2017). Turizm Gelişim Yaklaşımları Kapsamında Yerel Halkın Turizme Yönelik Algı ve Tutumları: Mazı Köyü Türkbükü Karşılaştırmalı Analizi, *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(2), 1799-1824.
- Frías-Jamilena, D. M., Fernández-Ruano, M. L., & Polo-Peña, A. I. (2022). Gamified environmental interpretation as a strategy for improving tourist behavior in support of sustainable tourism: The moderating role of psychological distance, *Tourism Management*, 91, 104519.

- Garcia, J. A., Gomez, M. & Molina, A. (2012). A Destination-Branding Model: An Empirical Analysis Based on Stakeholders, *Tourism Management*, 33, 646-661.
- Garda, B. (2022). Eğirdir Halkının Yavaş Şehir Modeline Yönelik Algısı ve Desteği, *International Academic Social Resources Journal*, 17(41),1063-1071.
- Gök, T. & İnce, C. (2023). Turizmin Etkilerine Yerel Halkın Bakışı: Bişkek Örneği, *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 12(31),125-150.
- Güneş, E., Alagöz, G. & Uslu, A. (2020). Yerel Halkın Sürdürülebilir Turizme Yönelik Tutumu: Fethiye Örneği, *Uluslararası Türk Dünyası Turizm Araştırmaları Dergisi*, 5 (2), 201-215.
- Gürbüz, S. & Şahin, F. (2016). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin.
- Karaağaç, G. (2006). *Kaunos'dan Köyceğiz'e*. Ankara: Birol.
- Koçoğlu, C. M., Saraç, Ö. & Batman, O. (2020). Local Public Attitudes for the Development of Sustainable Tourism in Safranbolu, *Journal of Turkish Tourism Research*, 4(1): 202-219.
- Látková, P. & Vogt, C. A. (2012). Residents' attitudes toward existing and future tourism development in rural communities. *Journal of Travel Research*, 51(1), 50-67.
- Mbaiwa, J. E., & Stronza, A. L. (2011). Changes in resident attitudes towards tourism development and conservation in the Okavango Delta, Botswana, *Journal of Environmental Management*, 92(8), 1950-1959.
- McCool, S.F. & Martin S.R., (1994). Community Attachment and Attitudes toward Tourism Development. *Journal of Travel Research*, 32(3), 29-34.
- Mohaidin, Z., Wei, K. T., & Murshid, M. A. (2017). Factors influencing the tourists' intention to select sustainable tourism destination: a case study of Penang, Malaysia, *International Journal of Tourism Cities*, 3(4), 442-465.
- Nafi, S. M. & Ahmed, T. (2017). Sustainable Tourism in Saint Martin Island: An Observation on Young Tourist Perception and Awareness Level, *Journal of Humanities and Social Science*, 22 (10), 73-80.
- Numanoğlu, E. & Güçer, E. (2018). Yerel Halk Açısından Yavaş Şehir Akımı Algısı: Perşembe Örneği, *Journal of Multidisciplinary Academic Tourism*, 3 (2), 11-22.
- Nunkoo, R., Smith, S. L. & Ramkissoon, H. (2013). Residents' Attitudes to Tourism: A Longitudinal Study of 140 Articles From 1984 to 2010, *Journal of Sustainable Tourism*, 21 (1), 5-25.
- Ören, T. Ş. & Ören, V. E. (2020). Turistler Açısından Sürdürülebilir Bir Destinasyondan Beklentilerin Belirlenmesi. *AHBVÜ Turizm Fakültesi Dergisi*, 23 (1), 18-51.
- Özhan Öztürk, G. (2022). *Yerel halkın turizm gelişimine yönelik algıları: Mardin Süryani topluluğu örneği*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Batman Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Batman.
- Panzer-Krause, S. (2020). The lost rural idyll? Tourists' attitudes towards sustainability and their influence on the production of rural space at a rural tourism hotspot in Northern Ireland, *Journal of Rural Studies*, 80, 235-243.
- Patterson, C. (2016). *Sustainable Tourism: Business Development, Operations and Management*. United States Human Kinetics.
- Presenza, A., Del Chiappa, G. & Sheehan, L. (2013). Resident Engagement and Local Tourism Governance in Maturing Beach Destinations: Evidence From an Italian Case Study, *Journal of Destination Marketing & Management*, 2, 22-30.
- Suntikul, W., Pratt, S., Kuan, W. I., Wong, C. I., Chan, C. C., Choi, W. L., & Chong, O. F. (2016). Impacts of tourism on the quality of life of local residents in Hue, Vietnam, *Anatolia*, 27(4), 405-420.
- Teye, V., Sirakaya, E., ve Sönmez, S. F. (2002). Residents' attitudes toward tourism development. *Annals of Tourism Research*, 29(3), 668-688.
- Toprak, L. (2015). Mardin'de Halkın Turizm Algısı. *Electronic Journal of Social Sciences*, 14(54), 201-218.
- Türkiye İstatistik Kurumu (2022). Erişim adresi: <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Adrese-Dayali-Nufus-Kayit-Sistemi-Sonuclari-2021-45500>. Erişim tarihi: 16.01.2022.
- Uslu, A. & Avcı, U. (2020). Yerel Halkın Cittaslow Hareketine Bakış Açısına Yönelik Bir Araştırma: Köyceğiz Örneği, *Turizm Akademik Dergisi*, 7 (1), 117-131.
- Ünlüönen, K., Tayfun, A. & Kılıçlar, A. (2015). *Turizm Ekonomisi*. Ankara: Nobel.
- Victor, T., Sönmez, S. F. & Sirakaya, E. (2002), Residents' Attitudes toward Tourism Development, *Annals of Tourism Research*, 29 (3), 670- 679.
- Yıldız, D. & Uzunsakal, E. (2018). Alan Araştırmalarında Güvenilirlik Testlerinin Karşılaştırılması Ve Tarımsal Veriler Üzerine Bir Uygulama, *Uygulamalı Sosyal Bilimler Dergisi*, 2018 (1), 14-28.

Yılmaz, E., Perna, F., Azevedo, P. S., Custódio, M. J. & Çeken, H. (2022). Can They Manage in a Sustainable Way? The Role of International Destination Awards in Beach Management, *European Journal of Tourism, Hospitality and Recreation*, 12(1), 89-99.

Yılmaz, E. (2021). *Plaj Destinasyonlarının Sürdürülebilir Yönetiminde Ödül Etkisi: Algarve Örneği*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.

Yoon, Y., Gürsoy, D. & Chen, J., S. (1999) An Investigation of the Relationship Between Tourism Impacts and Host Communities' Characteristics, *Anatolia*, 10(1), 29-44.

Destek Bilgisi: Bu çalışma Kültür ve Turizm Bakanlığı, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı ve Anadolu Efes tarafından yürütülen Gelecek Turizmde Projesi kapsamında REF2020/M02 numaralı proje tarafından desteklenmiştir.

Çıkar Çatışması: Makalede herhangi bir çıkar çatışması ya da kazancı yoktur.

Etik Onayı: Bu çalışmanın tüm hazırlanma süreçlerinde etik kurallara riayet edildiğini yazar beyan eder. Aksi bir durumun tespiti halinde Turizm Akademik Dergisinin hiçbir sorumluluğu olmayıp, tüm sorumluluk makale yazarına aittir.

Bilgilendirilmiş Onam Formu: Tüm taraflar kendi rızaları ile çalışmaya dâhil olmuşlardır.

Etik Kurul Onayı: Bu çalışma için Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi 5/03/2022 tarih ve 220029 protokol ve 37 sayılı karar numaralı "Etik Kurul Onayı" alınmıştır.

Araştırmacıların Katkı Oranı: Çalışma iki yazarın ortak katkısı ile hazırlanmıştır.

1. Yazar = %50

2. Yazar = %50

EXTENSIVE SUMMARY

Evaluation of Local Community Perceptions on Sustainable Tourism within the Framework of Sustainable Development Goals: The Case of Köyceğiz

Nur ÇELİK İLAL, Emine YILMAZ*

Introduction

In order to discuss the development of sustainable tourism in a destination, it is essential that not only tourists but also the local community living in that region are aware of the subject and embrace the advancement of sustainable tourism. For sustainable tourism activities and efforts in this field to be effective, the awareness of the local community residing in tourism destinations and their contributions are of utmost importance (Boley, McGehee, & Hammet, 2017). This is because the local community is one of the most crucial stakeholders who will be influenced by the positive impacts of sustainable tourism as a result of the formulation of effective sustainable tourism policies in a region (Çiçek & Sarı, 2018). Therefore, this study sets itself apart from similar research. In this study, the answers to the questions “Do the local community members possess awareness about sustainable tourism?” and “Which of the Sustainable Development Goals are influenced by the local community’s awareness of sustainable tourism?” were investigated. In this regard, it is believed that this study will be valuable for the literature, academics working in this field, policymakers, and planners.

Methodology

In this descriptive study, the data was collected via a questionnaire which was developed based on the studies of Choi and Sırakaya (2005) and Nafi and Ahmed (2017). There are two sections in the questionnaire form. In the first part, there are 27 statements to measure sustainable tourism awareness, and in the second part, there are 5 demographic questions. Since it would be both costly and impossible to reach the entire population (Balci, 1997), the convenience sampling method was used. The study was conducted in Köyceğiz district of Muğla. Köyceğiz which is part of the slow city movement. A total of 391 surveys were collected between April 2022 and January 2023. 384 surveys were included in the study due to reasons such as some of the surveys being abandoned and not responding to demographic questions. The data obtained was analysed with the help of the SPSS statistical program.

* Corresponding author at: Muğla Sıtkı Koçman University, Faculty of Tourism, Muğla, Türkiye,
E-Mail Address: emineyola@mu.edu.tr

Data Analysis

The data underwent outlier detection and normality tests before being subjected to scale reliability analysis. To assess the reliability of the scale, a reliability analysis was conducted using Cronbach’s Alpha model, which is a method developed to evaluate the characteristics and reliability of tests, questionnaires, or scales used in measurement. This analysis resulted in a reliability coefficient of 0.751 for the research scale, indicating a high level of reliability (Yıldız & Uzunsakal, 2018:19).

Subsequently, a frequency analysis was applied to the first section of the study, which measures the local community’s perception of sustainability. This analysis aimed to assess the level of awareness among the local community.

Conclusion and Recommendation

It has been determined that the local community’s highest level of awareness regarding sustainability is related to environmental sustainability. This finding aligns with the results of the study conducted by Koçoğlu et al. (2020) as well. If the local community is included in the process of sustainable development, the region is likely to maintain its slow city designation for many years without losing it. Almeida-García et al. (2016) also emphasized in their study that involving local residents in tourism-related decisions would be beneficial. One of the areas where the local community’s awareness is low includes the statement “The tourism office in Köyceğiz is engaged in activities related to environmental issues.” The participants of the survey have indicated that they are not even aware of the existence of the tourism office in Köyceğiz. Çınarlı and Ay (2018) also suggested that in their study.

Ensuring stakeholder collaboration and having all stakeholders work together is of utmost importance in achieving cooperation and preserving the region. This aspect has also been emphasized through various studies (Almeida et al., 2015; Çiçek & Sarı, 2018; Mbaiwa & Stronza, 2011; Yılmaz et al., 2022:96). In addition to stakeholder collaboration, organizing informative meetings involving stakeholders directly and indirectly involved in tourism for sustainable tourism will contribute to increasing awareness and promoting the development of sustainable tourism in the region.

As a practical contribution, the findings of this research offer some ideas to local governments and business owners in Köyceğiz. First, it is noteworthy that the opinions of the participants are at their lowest regarding the fact that the tourism office in Köyceğiz carries out studies on environmental issues and that

the current initiatives are enough to protect Köyceğiz. At this point, it is extremely important to activate the Köyceğiz tourism office and carry out comprehensive studies on sustainable tourism. Carrying out sustainable tourism activities that involve all stakeholders and will encourage them will also increase the awareness of the local people. It is also important for tourism businesses in Köyceğiz to take initiatives to have eco-labels in the context of sustainable tourism. In future studies, the study can be conducted again with stakeholder groups other than local people to identify different stakeholder perspectives and perceptions.

